

Pieta Kivelä

NOVELLIKOKOELMA
KOLMETOISTA LINJAA

Viestinnän koulutusohjelma
2013

NOVELLIKOKOELMA KOLMETOISTA LINJAA

Kivelä, Pieta
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma
kesäkuu 2013
Ohjaaja: Iijolainen, Maarika
Sivumäärä: 35

Asiasanat: novelli, kirjallisuus, luova kirjoittaminen, kokoelma, tarinat

---

Opinnäytetyöni aiheena oli novellikokoelman kirjoittaminen. Kokoelmani kerää yhteen viiden ihmisen tarinat, joita yhdistävät paitsi yhteiset teemat, myös tapahtumapaikka. Kokoelman tarinat sijoittuvat kaikki Espanjan pääkaupunkiin Madridiin ja ne käsittelevät itsensä etsimistä, rakkautta, ihmisten heikkouksia ja heidän rohkeuttaan tehdä mitä he itse haluavat.

Tavoitteenani oli kirjoittaa uskottavia, pintaa syvemmälle yltäviä novelleja, joilla olisi mahdollisuus julkaisuun. Halusin kirjoittaessani pitää kiinni omista taiteellisista näkemyksistäni, mutta otin myös julkaisumahdollisuuden huomioon. Tavoitteenani oli oppia paremmaksi ja rohkeammaksi kirjoittajaksi, joka pystyy luomaan erilaisia lukijaa kiinnostavia tarinoita ja hahmoja sekä kirjoittamaan uskottavasti ja syväluotaavasti.

Tämän opinnäytetyöraportin tarkoituksena on valottaa novellikokoelman kirjoittamisen prosessia, sen haasteita ja onnistumisia. Analysoin kohtaamiani ongelmia, niiden ratkaisemista ja kirjoittamisen siteitä alitajuntaan. Lisäksi pohdin kehittymistäni kirjoittajana ja suhdettani kirjoittamiseen.

Raportissa perehdytään myös kirjoittamisen taustalla vaikuttaviin teoreettisiin asioihin kuten draaman rakenteeseen ja elementteihin sekä henkilöhahmojen luomiseen. Lisäksi raportissa tutkitaan novellia tekstilajina, sen kirjoittamisen vaikeutta ja novellien asemaa suomalaisessa kirjallisuuskentässä.

COLLECTION OF SHORT STORIES KOLMETOISTA LINJAA

Kivelä, Pieta

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Media and Culture

June 2013

Supervisor: Kivelä, Pieta

Number of pages: 35

Keywords: short story, literature, creative writing, collection, story

---

The topic of my thesis was a collection of short stories. The collection gathers the stories of five people, and the stories are connected by themes and location. All the stories are located in Madrid, the capital of Spain. Themes of the stories are love, weakness, seeking for identity and courage.

The objective of the thesis was to write believable, deep stories, which have a possibility to be published. I wanted to retain my vision, but also consider the perspective of publishing. My goal was to learn to be a better and bolder writer, who could create characters that are interesting and believable.

This thesis studies the writing process, the challenges and the success that I have made. It will analyze the problems that I came across and clarify how did I overcome those. In addition to previous, my thesis includes considerations about my progress as a writer and my relationship with writing.

The report also dives in to the theoretical background of writing, considering things like the structure of drama, its elements and creating of characters. Besides that my report studies short story as a genre, the difficulties of short stories and its status in Finnish scene of literature.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PROJEKTIN MÄÄRITTELY.....	6
2.1	Suunnittelu ja rajaus.....	6
2.2	Tarkoitus	8
2.3	Aikataulu.....	8
2.4	Riskit.....	9
3	PROJEKTIN TEOREETTINEN POHJA	9
3.1	Novelli tekstilajina	9
3.2	Novellin rakennusaineet.....	11
3.3	Aliarvostettu novelli.....	13
3.4	Draama	14
3.4.1	Draaman elementit.....	14
3.4.2	Draaman kaari	16
3.5	Hahmo tarinan osana.....	17
3.5.1	Hyvä hahmo	18
3.5.2	Hahmon kuvaus	19
4	PROJEKTIN TOTEUTUS	21
4.1	Suunnittelu ja kirjoittaminen.....	21
4.2	Ongelmat.....	23
4.3	Siniset kengät	24
4.4	Kielletty hedelmä	26
4.5	Romanialainen morsian	27
4.6	Ystävä rakas	29
4.7	Kotimatka.....	30
4.8	Naapuriviha.....	32
5	PROJEKTIN ARVIOINTI.....	33
	LÄHTEET.....	35
	LIITE 1: Novellikokoelma Kolmetoista linjaa	

1 JOHDANTO

Sain idean opinnäytetyöhöni opiskelijavaihtoni aikana Madridissa keväällä 2012. Aloin kirjoittaa novellikokoelmaa, jonka tarinat käsittelevät erilaisia ihmiskohtaloita kaupungissa, joka ei nuku koskaan.

Olin kaavaillut jonkinlaista luovan kirjoittamisen projektia jo pidemmän aikaa, kun tajusin, että voisin tehdä siitä opinnäytetyöni. Monipuolisista viestinnän opinnoistani (joihin sisältyy kirjoittamisen lisäksi muun muassa graafista suunnittelua ja audiovisuaalisia projekteja) huolimatta olen huomannut, että kirjoittaminen on minulle luontevin tapa viestiä. Tämän vuoksi halusin opinnäytetyöni vahvistavan taitojani kirjoittajana.

Novelli on mielestäni kiehtova tarinankerrontamuoto, jonka haasteena on tarinan tiivistäminen ja ytimekkyys. Kokoelma novelleja tuntui luontevalta valinnalta, koska tämänkaltainen luovan kirjoittamisen projekti oli helpompi mitoittaa opinnäytetyön mittakaavaan sopivaksi.

Kokoelman luominen tuo mukanaan omat haasteensa, kuten tekstien laadun säilyttäminen tasaisena läpi kokoelman ja lukijan onnistunut koukuttaminen jokaisen novellin kohdalla erikseen. Halusin novellien myös muodostavan yhteneväisen kokonaisuuden, huolimatta siitä, että ne ovat erillisiä tarinoita. Tiedostaen projektin haasteet aloin työskennellä kokoelmani parissa yrittäen hahmottaa kokonaisuuden rakenteen ja ääriverit.

Hiljalleen kokoelman luonne, teemat ja tarinat alkoivat muodostua. Tarinoita yhdistävien teemojen avulla sain kokoelmani pysymään yhtenäisenä. Teemoiksi voidaan nimetä muun muassa rakkaus, itsetuntemus, rohkeus ja epävarmuus. Vaikka tarinat ovat erillisiä ja toisistaan riippumattomia, niiden keskeinen sanoma liikkuu itsensä etsimisen, epävarmuuden ja heikkouksien voittamisen sekä rakkauden ympärillä.

Käsittämäni teemat koskettavat eri-ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Tällä tavoin sain kokoelmaani erilaisia, monipuolisia hahmoja, joiden vas-

toinkäymiset voivat kiinnostaa monenlaisia lukijoita. Hahmojen luominen on kiehtonut minua jo pidemmän aikaa, ja sitä pohditaan laajemmin myös opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa.

Opinnäytetyöni raporttiosuus käsittelee kirjoittamisprosessin suunnittelua ja toteutusta rakenteellisesta ja aikataulullisesta suunnittelusta aina luovaan hahmotteluun asti. Käyn läpi kirjoitusprosessin vaiheita, vastaan tulleita ongelmia, niiden ratkaisemista ja prosessin tuomia positiivisia kokemuksia. Lisäksi käsittelen enemmän novellia tekstilajina, draaman elementtejä ja hahmojen luomista.

2 PROJEKTIN MÄÄRITTELY

2.1 Suunnittelu ja rajaus

Idea opinnäytetyöhön lähti varsinaisesti helmikuussa 2012, kun kirjoitin ensimmäisen novellin (*Siniset Kengät*) lähes yhdeltä istumalta. Sen jälkeen aloin kirjoittaa muita mieleen nousseita ideoitani ylös. Kun lopulta sain koottua tarpeeksi monta kehityskelpoista ideaa, päätin alkaa alustavasti työskennellä kokoelman parissa itsekseni mahdollista opinnäytetyötä varten. Kesti kuitenkin vielä reilut puoli vuotta ennen kuin varsinaisesti määrittelin opinnäytetyöni aiheen.

Kirjoittelin ideoita ylös kevään 2012 mittaan ja niitä oli alun perin huikeasti enemmän kuin lopulta hyväksyin kokoelmaani. Päädyin lopulta kuuteen novelli-ideaan. Ideat (ja lopulliset otsikot) lyhyesti alla:

- Kertomus romanialaisesta työstä, joka muuttaa Madridiin työn perässä, mutta kaikki ei mene suunnitelmien mukaan (Romanialainen morsian).
- Tarina keski-ikäisestä naisesta, joka vuosien jälkeen uskaltautuu jättämään onnettoman avioliiton (Siniset kengät).
- Kertomus miehestä, jonka mielestä ruoho on vihreämpää aidan toisella puolella (Kielletty hedelmä).

- Tarina nuoresta kyproslaisesta miehestä, joka matkustaa Madridiin saakka ymmärtääkseen, että turkkilaiset ovat ihmisiä siinä missä hänkin (Naapuriviha).
- Kertomus naisesta, joka pitkään ulkomailla asumisen jälkeen lopulta ymmärtää mitä hänellä on kotimaassaan (Kotimatka).
- Kertomus nuoresta homoseksuaalista Manuelista, joka rakastuu parhaaseen ystäväänsä (Ystävä rakas).

Kaikkia tarinoita yhdistää se, että jokainen niistä sijoittuu Madridiin, tai Madrid on osa tarinaa jollain tavalla, vaikka tapahtumat eivät täysin sijoitukaan sinne. Madrid on kokoelman todellinen ydin, josta koko idea alun perin lähti. Kaikki muu kietoutui tämän ytimen ympärille kokonaisuuden hahmottuessa. Kaupunki esiintyy novelleissa eri tavoilla ja eri näkökulmista. Joissakin novelleissa kaupunki on suuremmassa osassa ja toisissa vähäisemmässä roolissa.

Kun ideani jalostui ”jotain luovaa kirjoittamista” -vaiheesta konkreettiseksi novellikokoelmaksi jonka ytimeksi muodostui Madrid, työn rajaaminen oli yllättävän helppoa. Ideoiden kertyessä ja niitä pallotellessa ja työstäessäni löysin helposti ne, jotka todella halusin toteuttaa.

Alusta asti on ollut selvää, että opinnäytetyöni on itsenäisesti toteutettava projekti, jolla ei ole toimeksiantajaa. Halusin pitää työni itselläni ja tehdä siitä omanlaiseni viimeiseen piirtoon asti. Pitäen mielessäni kuitenkin, että jonain päivänä voisin ehkä tarjota työtäni julkaisuun. Koska minulla ei ollut toimeksiantajaa, palautteen saaminen täytyi järjestää eri tavoin. Sain työhöni rakentavaa palautetta paitsi ohjaavalta opettajaltani myös lähipiiristäni.

Hain työlleni tukea palautteen lisäksi opiskelemalla raportin teoriaosuudessa käsitellyjä asioita. Hahmojen luomista käsittelevä osuus on jo aiemmin tekemäni seminaarityön osa, johon palasin kirjoittaessani. Teoriaosan muut kokonaisuudet, eli draaman elementtejä ja novellia käsittelevät osuudet, loivat hyvää pohjaa kirjoitustyölle ja niihin perehtyminen auttoi minut muutaman kerran kohtaamieni ongelmien yli. Nämä kolme kokonaisuutta ovat olleet työni kannalta merkittäviä ja sen vuoksi ne löysivät myös luontevasti paikkansa raportissa.

2.2 Tarkoitus

Projektin ensisijaisena tarkoituksena oli vahvistaa taitojani kirjoittajana. Toivoin projektin paitsi kehittävän kirjallista ilmaisuani ja parantavan oikeinkirjoitusta, myös helpottavan kirjoittamisen aloittamiseen liittyvää vaikeutta. Kirjoittamisen rutiinin löytäminen ja tietynlaiseen moodiin pääseminen on tärkeää, riippumatta siitä minkälaisia tekstejä kirjoitetaan. Itsekurin kehittäminen ja tietynlainen työskentelyyn pakottautuminen, inspiraatiosta huolimatta, on aina ollut asia, jonka olen halunnut oppia.

Vaikka kustantajan etsiminen ei varsinaisesti kuulu projektiin, eikä näin ollen ole sen ensi- tai edes toissijainen tarkoitus, olen halunnut työtä tehdessäni ottaa kustantamisen mahdollisuuden osaltaan huomioon. En ole määritellyt työtäni sen mukaan, vaikka haluan kirjoittaa tekstejä, joita voisin kuvitella ihmisten todella lukevan ja joista kustantajat voisivat kiinnostua. Halusin pitää mahdollisuuden julkaisemiseen avoimena mahdollisuutena, johon voin tarttua halutessani myöhemmin.

2.3 Aikataulu

Kuten aiemmin mainittiin, työlläni ei ollut toimeksiantajaa. Toimeksiantajan puute antoi minulle mahdollisuuden sopeuttaa työn eteneminen muuhun elämääni. Se on kuitenkin myös venyttänyt projektia pidemmäksi kuin alun perin ajattelin. Elämässä tulee joskus vastaan asioita, jotka yllättäen vaativatkin ajan, jonka suunnittelit käyttäväsi johonkin muuhun.

Kokonaisuudessaan prosessi on siis ollut pitkä: hieman reilun vuoden mittainen. Vaihtoaikanaani työskentely projektin parissa oli tiiviimpää, kun ideat olivat tuoreita ja inspiroiva Madrid oli läsnä päivittäin. Suomeen paluuni jälkeen työskentely hidastui töiden ja muiden tärkeiden asioiden viedessä aikaa.

Talvella kun lopulta sain projektin siihen pisteeseen, että koin sen valmistumisen mahdolliseksi kevään aikana, virallistin opinnäytetyöprojektin. Tällöin viralliseksi deadlineksi muodostui 26.4.2013 eli viimeinen mahdollinen palautuspäivä, jos aikoo valmistua kevätlukukauden puolella.

2.4 Riskit

Kun teet työtä, jolla ei ole ulkopuolista toimeksiantajaa, riskinä on tietysti omien aikataulujen joustaminen loputtomiin. Ainoa deadline, joka minulla oli, oli se minkä itselleni asetin. Elämäntilanteeni kannalta oli kuitenkin hyvä, että pystyin tekemään opinnäytetyötäni joustavalla aikataululla. Minulla oli onneksi vahva tahto valmistua kevään 2013 aikana, muutoin opinnäytetyö olisi voinut jäädä roikkumaan pitkäksi aikaa ilman ulkopuolista painetta.

Riskinä voisi nähdä myös sen, että minulla on usein tapana haukata valtavan suuri pala purtavaksi. Joskus se voi olla liian iso. Kuusi novellia on iso työ, ja jo neljännen novellin kirjoitettuani opinnäytetyöni ohjaaja sanoi sen olevan riittävä työmäärä. Lopulta kuudesta novellista viisi valmistui opinnäytetyön puitteissa.

Riskinä itsenäisessä työssä on siis lähinnä oman toiminnan rajoitteet: ajan, osaamisen ja itsekurin puutteet. Ulkopuolisen toimeksiantajan sisällyttäminen prosessiin olisi ehkä auttanut aikataulun tiivistämisessä ja hyödyttänyt työtäni palautteen muodossa.

3 PROJEKTIN TEOREETTINEN POHJA

3.1 Novelli tekstilajina

Novelli on lyhyt proosateos, joka keskittyy tietyn tapahtumasarjan, mielentilan tai tunnelman kuvaamiseen. Novellin pituus on tavallisesti 5-15 A4 sivua. Juoni on tärkein osa novellia. Tarinan aiheen on oltava yksinkertaisempi ja tiiviimpi kuin romaanissa, myös ristiriitatilanteiden määrää on rajoitettava. Usein novellissa on käänne- ja huippukohdat, joiden varaan juoni rakentuu. (Jonsson, 1995, 171, 173; Haapala ym. 2010, 76.)

Eurooppalaisen novellin perusmuotona pidetään 1300-luvulla eläneen Giovanni Boccaccion taitamaa novellityyppiä. Boccacciolainen novelli on tiivis, juoneltaan yllät-

tävä ja siinä on selkeästi havaittavissa käännekohta ja loppuratkaisu. Boccacciolaisen novellin rinnalle nousi 1800-luvun lopulla toisenlainen novelli, jonka teki tunnetuksi Anton Tšehov. Tšehovilaisessa, niin sanotussa avoimessa novellissa, ei välttämättä ole selväpiirteistä juonta tai käännekohtaa. Sen sijaan se esittelee mielialoja, tunnelmia ja tuokioita, joiden avulla se käsittelee ihmiselämän pulmakohtia. (Haapamäki-Niemi 2010, 252-253.)

Monet kirjailijat ovat muokanneet novellia mielensä mukaan. Nykyaikainen novelli ei välttämättä kerro selväpiirteistä tarinaa. 1980-luvulla Suomessakin yleistyi novellit, jotka ovat vain lyhyen välähdyksen valottavia proosapalasia. Lyhyistä novelleista muodostuu kokoelmissa usein sikermiä, jolloin novelleja yhdistää vahvasti jokin elementti. Tällaiset novellit saattavat olla vaikeita tulkita ilman kokoelman tuomaa tukea. (Haapamäki-Niemi 2010, 253.)

Novellin suoraviivainen ja aktiivinen tapa käsitellä asioita on olennaisin lukijan mielenkiinnon vangitsija. Päähenkilöillä ei ole aikaa istua jaarittelemassa, vaan tärkeää on, että jotain todella tapahtuu. Henkilöiden teot voivat olla hyvinkin dramaattisia ja niiden tarkoituksena on herättää lukijassa tunnereaktioita. (Jonsson 1995, 173.)

Onnistuneelle novellille ominaista on harmonia, voima sekä kertomisen väljyys. Novelli esittää jonkin vaiheen tai käännekohdan yksilön elämässä, joka voi vaikuttaa ratkaisevasti yksilön kehitykseen, mutta novellin ei ole tarkoitus seurata pidemmälle. (Waltari 2005, 103-104.)

Novellissa ei ole tilaa monisanaisuudelle. Henkilöitä, heidän luonteitaan tai käsityksiään ei tarvitse kuvailla laajasti. Nämä asiat voi tuoda esiin tiiviimmin tekojen ja keskusteluiden kautta. Pitkät ympäristön kuvaukset on varmin tapa kadottaa lukijan mielenkiinto. Lyhyt yhden lauseen kuvaus voi olla taidokkaasti tehtynä tehokkaampi kuin monen sivun kuvaus. Novellin tarkoituksena antaa lukijalle enemmän tiivistämällä. (Waltari 2005, 69, 105.)

Myös Jonsson (1995, 173) puhuu rajoitetun henkilökuvauksen puolesta. Jonssonin mukaan novelleissa esiintyy stereotyyppisiä henkilöitä. Hänen mukaansa henkilökuvaukset ei ole tärkeää, koska lyhyen tarinan aikana lukija ei ehdi muodostaa sidettä pää-

henkilön kanssa. Tässä asiassa olen eri mieltä, enkä usko novellihahmojen stereotyyppisyyteen. Uskon, että lyhyessäkin tarinassa lukijan ja päähenkilön välille voi muodostua side. Hahmon muodostukseen täytyy käyttää mielestäni entistä enemmän vaivaa, koska se täytyy tehdä hienovaraisesti ja ilman, että siihen voi käyttää sivutulokulla tilaa. Käsittelen henkilöahmoja lisää myöhemmin tässä raportissa.

3.2 Novellin rakennusaineet

Aihe on novellin herkin ja ratkaisevin kohta. Edes maailman paras aihe ei kuitenkaan pelasta novellia, jos sen kirjoittaja ei osaa tehdä siitä tärkeää ja ihmeellistä. Tavallistakin aiheesta voi kuitenkin taidolla loihtia mielenkiintoisen ja merkityksellisen. Novelleissa on tilaisuus käsitellä mielenkiintoisia aiheita, joita ei voi laajentaa romaaneiksi, mutta jotka olisi sääli jättää käsittelemättä. (Waltari 2005, 104, 106.)

Tapahtumien sommiteltu järjestys, eli *juoni* on tarinan ydin. Juonen rakenteen on oltava sellainen, johon ei tarvitse lisätä mitään, eikä siitä voi poistaa mitään. Sellainen juoni on kokonaisuus, jossa ei ole mitään epäolennaista. (Aristoteles 1982, 24, 29.) Huomasin novellia kirjoittaessani, että lyhyen tarinan kanssa tulee olla erityisen tarkka siitä, että juoni pysyy yksinkertaisena, eikä lähde harhautumaan epäolennaisuuksiin. Täytyy miettiä tarkkaan, mitkä asiat ovat tärkeitä ja mitkä voi jättää pois ilman, että se häiritsee.

Teemalla tarkoitetaan tarinan perusajatusta ja sanomaa. Teoksen aihe voi olla esimerkiksi murha, mutta teemoja ovatkin esimerkiksi kosto, mustasukkaisuus tai petos. Yksi teos voi sisältää useita teemoja, koska eri lukijat voivat tulkita tekstiä eri tavoin. Teema onkin tietyllä tapaa tulkinnanvarainen asia. Lukijat kuitenkin yleensä etsivät vaistomaisesti teoksista jotain kokonaisuutta selittävää teemaa. (Hosiaisuus 2003, 914-915.)

Tarinan *kertoja* ja *näkökulma* määrittelevät, kuka tarinan kertoo ja miten. Kertojan muotoja ja havaittavuuden asteita on niin paljon kuin on tekstejä. Kertojatyyppit ovat yleistäviä kuvausmalleja, joita voidaan luokitella esimerkiksi sen mukaan, millä tasolla kerronta tapahtuu. Kertoja voi olla esimerkiksi kaikkietävä, minäkertoja, tari-

nan ulkopuolinen tai mukana tarinassa. (Rimmon-Kenan 1991, 121-123; Kantokorpi, Lyytikäinen & Viikari 2005, 150-151.)

Kerronta voi olla suoraa ja tapahtumia selostavaa, tai epäsuoraa, jolloin kertoja selostaa henkilön ajatuksia. Hyvin neutraalia ja persoonatonta kerrontaa kutsutaan objektiiviseksi kerronnaksi, mikä voi olla harhaan johtavaa, koska tällöinkin kertoja ratkaisee mitä kerrotaan ja miten. Kerronnasta ja vuoropuhelusta, eli dialogista, rakentuu kohtauksia, joissa kerronta antaa pohjatietoa dialogijaksoa varten. Välillä kerronta ja juonen eteneminen keskeytyy kuvauksen vuoksi. (Haapamäki-Niemi ym. 2010, 260.)

Symbolit ja kielikuvat antavat kerrontaan mahdollisuuksia, jos asioita ei haluta sanoa suoraan. Vertaukset ja erilaiset kielikuvat värittävät tekstiä ja tekevät siihen tulkin-
nanvaraisuuksia. (Kantokorpi, Lyytikäinen & Viikari 2005, 78, 82.) Myös *aukkojen käyttäminen* novellissa kerronnan keinona on tavallista. Koska novellissa ei voida kirjoittaa sivutolkulla kuvailua ja selityksiä, tärkeäksi muodostuu se, mitä rivien välistä voidaan lukea. Lukijan on täydennettävä aukot päättelöllä asioita tietojensa pohjalta. Tietyllä tunnelmalla tai kiertoilmauksilla voidaan luoda mielikuvia, vaikka asioita ei sanotakaan suoraan. (Haapamäki-Niemi ym. 2010, 261.)

Novellin ympäristö, eli *miljöö*, tarkoittaa paikkaa ja aikaa. Miljöö kattaa sekä fyysisen että sosiaalisen ympäristön. Fyysisen ympäristön vaikutus on helppo ymmärtää: Esimerkiksi saaristoon sijoittuvassa tarinassa ympäristö vaikuttaa tarinaan hyvin eri tavoin kuin sisämaahan sijoittuvassa. Ajalla voidaan tarkoittaa aikakautta tai vaikkapa vuodenaikaa. Sosiaalisella ympäristöllä tarkoitetaan ihmisiä ja piireissä vallitsevia arvoja. Ympäristö luo tarinan ympärille piilohistorian. (Kinnunen 1989, 131-132; Haapamäki-Niemi ym. 2010, 258.)

Novellissa toistuvia esineitä, tapauksia, tilanteita tai henkilöasetelmia, jotka ovat erityisen merkityksellisiä, kutsutaan *motiiveiksi*. Ne saattavat vauhdittaa tapahtumia, havainnollistaa tunnelmia tai tiivistää jotain olennaista. (Haapamäki-Niemi ym. 2010, 261.) Novellissani *Ystävä rakas*, palataan useaan kertaan pojille tuttuun paikkaan radan varrelle. Kyseinen paikka on motiivi, joka tiivistää poikien välistä ystävyyttä.

Novellin loppuun päästessä tulee pohtia halutaanko tarinalle antaa selkeä, selitetty loppu vai halutaanko loppu jättää avoimeksi, lukijan ratkaistavaksi. Novellissani *Siniset kengät*, loppu jää avoimeksi, koska siinä ei selviä palaako päähenkilö vielä miehensä luo vai jättääkö hän tämän. Novellille keskeinen episodi jää auki, eli kyseessä on siis *avoin loppu*. Jos tarina kertoisi, minkä päätöksen päähenkilö tekee, episodi saisi selkeän päätöksen ja kyseessä olisi *suljettu loppu*.

3.3 Aliarvostettu novelli

Mika Waltari toteaa kirjassaan *Aiotko Kirjailijaksi?* (2005, 101), että Suomessa ei osata kirjoittaa kunnollisia novelleja. Hänen mukaansa Suomessa ei edes tiedetty (kirjoitusvuonna 1935) mitä novellit todella ovat. Waltarin mukaan se, että novelleja julkaistiin pääosin aikakauslehdissä, vaikutti novellien laatuun laskevana tekijänä. Olosuhteiden pakosta novellit kutistuiivat aikakauslehtiin sopiviksi lyhyiksi ”lastuiksi”, eivätkä ihmiset enää tiedä mitä novellit alun alkaen olivat. Aikakauslehtien määrittämät rajoitteet veivät novelleista taiteen, eivätkä novellit ole enää vakavasti otettavaa kirjallisuutta. (Waltari 2005, 101-103.)

Kotkalaiskirjailija Jari Järvelän mukaan novellien arvostus Suomessa ei ole yhtä korkealla kuin muualla maailmassa. Järvelän mukaan novelli on kirjallisuudenlaji, joka kuitenkin ansaitsisi enemmän huomiota ja arvostusta. (YLE 2012.)

Valitettavasti novellin maine Suomessa tuntuu olevan joko naistenlehtien hömppää tai älymystön tekotaiteellista jurnutusta. Halusin kuitenkin omassa työssäni unohtaa julkaisukanavien sanelemat ehdot ja pyrkiä tekemään ”todellisia novelleja” (Waltarin käyttämä termi, 2005, 101), sellaisina kuin ne itse ymmärrän. Vaikka novellit yleensä ovatkin lyhyitä, usein yhdellä istumalla luettavia, en halunnut kirjoittaa aikakauslehtimäistä helposti nieltävää pikakirjallisuutta. Halusin tuoda uskottavuutta novelliin ja pyrkiä ennemminkin pienoisoromaanimaiseen tyyliin.

3.4 Draama

Draaman rakenteelliset perusteet juontavat antiikin Kreikkaan ja Aristoteleen ”Runousoppiin.” Draama on tapa esittää juonelliset elementit ja suhteet toiminnallisesti sekä jonkin rakenteen mukaisesti. Perinteisesti draamassa kuuluu olla alku, keskikohde ja loppu. (Aristoteles 1982, 27.)

Vaikka draamalla tarkoitetaan varsinaisesti kirjallisuuden lajia, joka on tarkoitettu ensisijaisesti esitettäväksi, olen kokenut draaman elementit ja draaman kaaren tärkeiksi myös novelleja kirjoittaessani. Draaman elementit ja kaari auttavat hahmottamaan omien tarinoiden osia ja rakennetta. Ongelmia kohdatessani tarinoiden jakaminen osiin on helpottanut ongelman ytimen löytämistä ja sen korjaamista. Kaiken kaikkiaan draaman elementit ja kaari auttavat muodostamaan rungon, jonka päälle voidaan rakentaa tarina kerronnan ja kuvailun keinoin.

3.4.1 Draaman elementit

3.4.1.1 Päähenkilö

Päähenkilö eli protagonistia kannattelee pääjuontaa ja pitää tarinan liikkeessä. Päähenkilöllä tulee olla halu ja pyrkimys saavuttaa jotakin. Protagonisti, joka ei halua mitään, ei kannattele draaman tarinaa. On tärkeää, että päähenkilö muuttuu tai kehittyy tarinan aikana. Lisäksi päähenkilö on usein sellainen, johon yleisö samaistuu. Protagonisti voi olla myös ryhmä ihmisiä. (Aaltonen 2007, 56; Sundsted 2009, 208-209, 214.)

3.4.1.2 Vastavoima

Vastavoima (antagonisti) on voima, joka yrittää estää protagonistia saamasta haluaansa. Myös vastustajien täytyy olla kiinnostavia. Tarinan kiinnostavuuteen vaikuttaa vahvasti päämäärän toteutumiseen vaikuttava vastavoima. Vastavoiman tarkoituksena on pakottaa päähenkilö tekemään valintoja ja ottamaan riskejä. Vastavoima

voi olla myös henkilöissä itsessään tai se voi olla esimerkiksi yhteiskunnan muodostama. (Aaltonen 2007, 58; Sundstedt 2009, 215.)

Novelleissani esiintyy erilaisia vastavoimia. Novellissa *Siniset kengät* vastavoima on lannistava, onneton avioliitto ja sen toinen osapuoli. Novellissa *Romanialainen morsian* vastavoimana toimivat etäisyys poikaystävään ja myöhemmässä vaiheessa myös yhteiskunnan tuottama ongelma työnsaannissa. Vastavoima ei siis välttämättä ole aina henkilö, vaan se voi olla myös ympäristön tai yhteiskunnan aiheuttama. Novellissa *Ystävä rakas*, vastavoimana toimii puolestaan päähenkilön sisäinen kamppailu homoseksuaalisuutensa kanssa.

3.4.1.3 Toiminta

Draamallinen kerronta on henkilöiden toimintaa ja tapahtumia, eikä esimerkiksi henkilön luonteen tai tunteiden kuvailua. Luonteet syntyvät toiminnasta. Henkilön toiminta kohti päämäärää on draaman ydin. Toiminta ei ole yksiselitteisesti tekoja vaan myös henkistä ja sisäistä toimintaa. Toiminnan, kuten puheen, kautta näemme, henkilön luonteen ja ajatukset. (Aristoteles 1982, 24-25.)

3.4.1.4 Ristiriita

Ristiriita muodostuu päähenkilön pyrkimyksen ja vastavoiman välille. Ristiriidan voimakkuuteen vaikuttaa päähenkilön pyrkimyksen merkittävyys ja vastavoiman selkeys. Ristiriita ei ole vain vastakkainen mielipide tai ympäristön muodostama este, vaan kyseessä on vakavampi, henkilöön vahvasti vaikuttava vastakkaisuus. Ristiriita voi olla sisäinen, henkilöiden välinen, yhteiskunnan tai ympäristön aiheuttama. Ristiriita muodostaa draamaan jännitettä. (Aaltonen 2007, 62-63.)

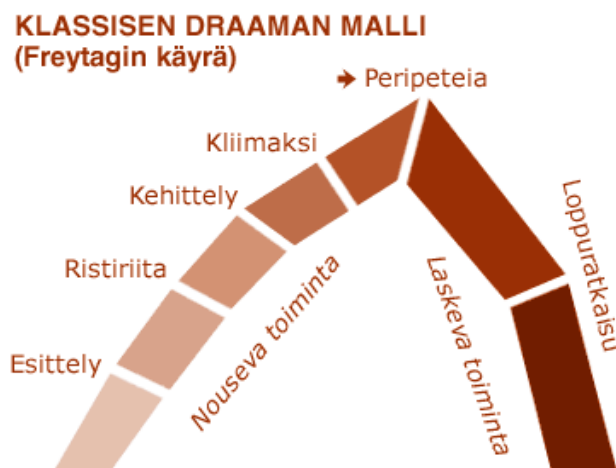
3.4.1.5 Kliimaksi

Kliimaksi tarkoittaa ristiriidan kärjistymistä vastavoimien kohdatessa. Tämä tapahtuu kaikilla vastavoimien tasoilla (sisäinen, henkilöidenvälinen sekä yhteiskunnan ja

ympäristön aiheuttama). Draaman edessä ristiriitaa kehitellään ja sitä mukaa päähenkilön uhraukset ja riskit kasvavat yhdessä vastavoimien kanssa. Hiljalleen vaihtoehdot käyvät vähiin, kunnes edessä on ratkaiseva ristiriidan kärjistyminen eli klimaksi. Klimaksi on draamaan käännekohta ja tuottaa myös lopulta loppuratkaisun. (Aaltonen 2007, 62-63, 66.)

3.4.2 Draaman kaari

Jo antiikin ajoilta asti tunnettu draaman kaari on työkalu, jota hyödynnetään esimerkiksi elokuvien ja näytelmien teossa. Draaman kaari on tarinan rakenne, jota on aikojen saatossa tutkittu ja sovellettu monin eri tavoin. (Kalliomäki, 2011.)

Kuva 1. Draaman kaaren eri vaiheet Gustav Freytagin mukaan. Pieniä eroja erilaisissa malleissa on havaittavissa, mutta perusidea draaman kaaresta on sama. (http://2.bp.blogspot.com/y7mLF1_4Bus/TunIgYlxp0I/AAAAAAAAAEE/8Xo8MxsxMrw/s1600/peripeteia.gif)

Aristoteleen määrittelemän kolmiosaisen draaman rakenteen jälkeen on syntynyt useita erilaisia malleja. Esimerkkeinä saksalaisen teatteritutkija Gustav Freytagin Klassinen draaman malli (Kuva 1) ja ruotsalaisen elokuvadramaturgi Ola Olssonin malli. Molemmat ovat hyvin samankaltaisia, vain pieniä eroja on havaittavissa. (Aaltonen 2007, 63-64.)

3.4.2.1 Ola Olssonin malli

Käyn läpi vielä enemmän Ola Olssonin mallia, koska se on mielestäni selkeä ja hyödyllinen tarinan rakenteen pohdinnassa. Olssonin malli on näytelmäelokuvaan sovellettu versio klassisen draaman rakenteesta (Aaltonen 2007, 64).

Lyhyt *alkusysäys* aloittaa tarinan. Sen tarkoituksena on herättää mielenkiinto, esitellä päähenkilö ja tarinan teema. Alkusysäystä seuraa *esittelyjakso*, joka esittelee henkilöitä, heidän välisiä suhteita, ympäristöä ja aikakautta. Esittelyjakson aikana voidaan antaa vihjeitä tarinan mahdollisista ristiriidoista ja ongelmatilanteista. (Aaltonen 2007, 65.)

Kun esittelyjakso on ohi, seuraa *syventäminen*, jonka aikana lukija johdatellaan syvemmälle tarinan henkilöiden maailmaan. Tämän jakson aikana annetaan lisää tietoja henkilöistä ja herätellään sympatiaa päähenkilöä kohtaan. Ristiriitoja pohjustetaan, ennen seuraavaa, *ristiriitojen kärjistymisen jaksoa*. Juonen kulku ja jatkuvat vedot ja vastavedot johtavat lopulta perusristiriidan ratkeamiseen. (Aaltonen 2007, 66.)

Ratkaisu on tapahtuma, johon juoni huipentuu ja jompikumpi osapuoli saa tahtonsa läpi ja voittaa. Ratkaisua seuraa *häivytyks*, joka auttaa tarinan seuraajaa myötäelämään päähenkilön ilossa tai surussa. Häivytyksen aikana annetaan tarinan seuraajan rauhoittua ja tunnekuohun tasaantua. (Aaltonen 2007, 67.)

3.5 Hahmo tarinan osana

Henkilöhahmo on kirjallisuuden perustavaa luontoa oleva tarve ja voimavara (Rentola 2002, 105). Pohjana hahmojen muodostamiselle on se mitä kirjailija tietää itsensä ihmisenä ja muista tapaamistaan ihmisistä (Doubtfire 1978, 30).

3.5.1 Hyvä hahmo

Ihmiset haluavat lukea henkilöistä, jotka ovat realistisia. Aidon tuntuilla henkilö-
hahmoilla on piirteitä ja ominaisuuksia, jotka tekevät heistä ainutlaatuisia yksilöitä,
kuin tosielämän persoonia. Henkilöllä täytyy olla myös heikkouksia, koska se tekee
hahmosta realistisen ja samaistuttavan. Hahmon pintapuolinen kuvailu ei riitä, tarvi-
taan myös sisäistä luonnekuvausta, joka tekee hahmosta syvemmän, elävän ja todel-
lisen. (Jonsson 1995, 167, 170.)

3.4.2 Hahmon kehittäminen

Kun kirjailija kehittää henkilöahmoja, hän kopio osittain ympärillään eläviä ihmisiä
ja osittain puhtaasti keksii päästään. Pohjana hahmojen muodostamiselle on kirjaili-
jan tiedot itsestään ihmisenä ja muista tapaamistaan ihmisistä. (Doubtfire 1978, 30.)

Rentola (2002, 106) mainitsee kirjassaan, että ihmisten tarkkaileminen on hyvä tapa
oppia rakentamaan henkilöahmoja. Tarvitaan kuitenkin myös taitoa kertoa minkä-
laisia ihmiset ovat. Tässä kohtaa kirjoitustekniikka astuu kuvioihin. Kirjailija ei tee
mitään hienoilla mielikuvilla, joita ei osaa pukea sanoiksi. (Doubtfire 1978, 30-31;
Enwald 1980, 82.)

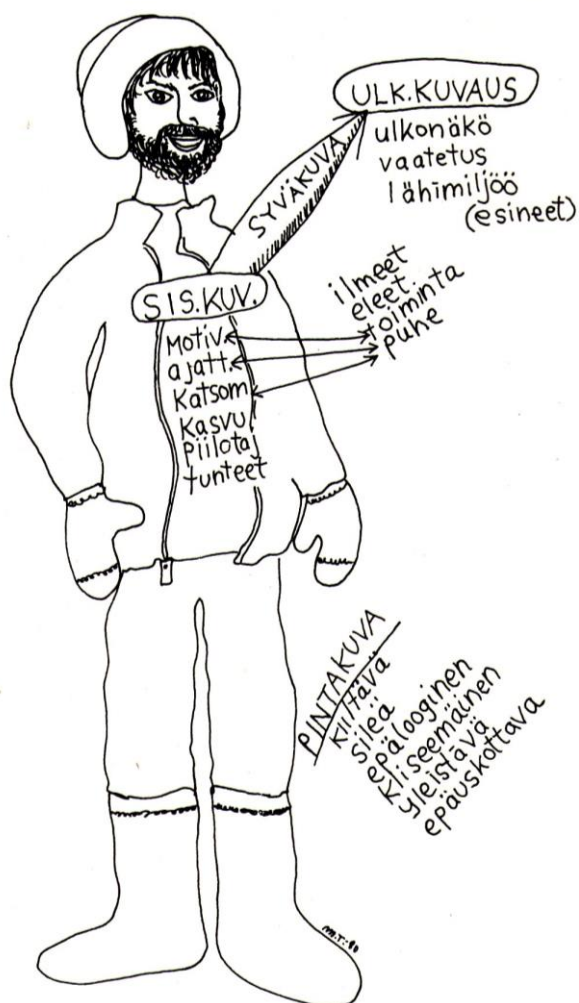
Hahmojen kehittäminen vaatii paljon taustatyötä, joka ei ole välttämättä missään yh-
teydessä varsinaiseen tarinaan. Kirjailijan on kuitenkin tunnettava henkilönsä huo-
mattavasti paremmin kuin mitä hän kirjassaan esittää. (Jonsson 1995, 167.)

Kun kirjailija tuntee hahmonsa läpikotaisin, hän tietää, miten hahmo toimii tiettyjen
tilanteiden tullessa vastaan. Joskus henkilöahmosta voi tulla niin todellinen ja vah-
va, että hän kieltäytyy toimimasta niin kuin kirjailija on alun alkaen suunnitellut.
(Doubtfire 1978, 36; Jonsson 1995, 169.)

3.5.2 Hahmon kuvaus

Lukijalle täytyy antaa tietoja ja havaintoja hahmosta. Havainnot antavat lukijalle mahdollisuuden sitoa omia mielikuviaan henkilöhaamoon, kun taas tiedot määrittelevät suoraan lukijan kokemusta. Mitä enemmän lukija luo kanssasi henkilöä, sitä kiintyneempi hän siihen on. (Rentola 2002, 106.)

Henkilöhahmo voidaan kuvata pinnallisesti tai syväluotaavasti (Kuva 2). Niin sanottu pintakuva on usein kliseemäinen, yleistävä, kiiltävä, epälooginen ja epäuskottava. Hahmosta tehdään silloin kiiltokuvamainen hahmo, jonka epätäydellisyydet on siloteltu pois. Tällaiselle kuvaukselle ominaista on myös mustavalkoisuus: hahmosta tehdään yksiselitteisen paha tai hyvä. (Enwald 1980, 76, 80.)

Kuva 2. Liisa Enwaldin näkemys hahmon ulottuvuuksista. (Enwald 1980, 80.)

Syväluotaava hahmokuvaus ottaa huomioon ulkoisen kuvauksen ja sisäisen kuvauksen. Syväkuva muodostuu siitä, että sisäinen kuvaus vaikuttaa ulkoiseen kuvaukseen. Syväluotaava henkilökuva myös hakee hahmon toimintaan ja puheisiin syitä sisäisestä kuvauksesta. (Enwald 1980, 79-80.)

3.5.2.1 Ulkoinen kuvaus

Ulkoiseen kuvaukseen sisältyy ulkonäkö, vaatetus ja hahmon lähiympäristö, eli mitä esineet kertovat ihmisestä. Lisäksi hahmon toiminta, puhe, ilmeet ja eleet ovat ulkoisia ominaisuuksia. Kolme jälkimmäistä ovat kuitenkin vahvasti yhteydessä sisäiseen kuvaukseen ja tukevat sitä. Ulkoista kuvausta luodessa tulisi muistaa, että ulkoisten ominaisuuksien pitäisi heijastaa sisäistä kuvaa. Tällöin hahmo saa aitoutta ja uskottavan syväkuvan. Ulkoista kuvaa luodessa sorrutaan helposti käyttämään yleistäviä kliseitä. Esimerkiksi keinutuoli vaarille on yleinen klisee, eikä kerro henkilöstä yksilöllisesti mitään. (Enwald 1980, 79-82.)

Kuinka paljon ulkoisia ominaisuuksia on tarpeen valottaa? Kuten Rentola (2002, 106) mainitsee, lukija haluaa luoda hahmoa yhdessä kirjailijan kanssa. Myös Doubt-fire (1978, 32-33) toteaa, että on hyvä jättää jotain mielikuvituksen varaan mainitsemalla muutamia hyvin valittuja yksityiskohtia henkilöistä.

3.5.2.2 Sisäinen kuvaus

Sisäinen kuva sisältää ajattelun, motiivit, katsomukset, piilotajunnan, tunteet ja kasvun (Rentola 2002, 119). Sisäiseen kuvaukseen liittyvät asiat ovat kaikkeen ulospäin näkyvään vaikuttavia asioita, jotka ovat tulosta muun muassa ympäristön vaikutuksesta, kasvatuksesta ja elämäkokemuksesta. Sisäinen kuvaus on pohjimmiltaan syvimpien syiden pohdintaa. Kuten miksi hän käyttäytyy epäilevästi? Miksi hänestä on tullut skeptinen? Mitä hän pelkää ja miksi?

Sisäinen kuvaus tekee hahmosta mielenkiintoisen ja erottaa sen muista. On mielenkiintoista tietää mihin hahmo pyrkii, mitä hän haluaa, mitä toivoo ja mitä pelkää.

Hahmossa kiinnostavaa on se voima, joka ajaa häntä elämään päivästä toiseen. (Rentola 2002, 119.)

4 PROJEKTIN TOTEUTUS

4.1 Suunnittelu ja kirjoittaminen

Kirjailija Jari Järvelän mukaan novelli on vaikein kirjallisuudenlaji, koska “novellikokoelmassa sinun täytyy tehdä sukellus uuteen maailmaan yhdeksän kertaa, ja se on aika uuvuttavaa.” Näin hän kuvailee novellikokoelmansa *Château Inkeroinen* luomisprosessia. (YLE 2012.)

Järvelä ehdottomasti tietää mistä puhuu. Romaania kirjoittaessa kirjailija luo vain yhden maailman, mutta novellikokoelmaa tehdessä tarvitaan useita maailmoja. Minun novellikokoelmassani on kuusi erilaista maailmaa, jotka vaativat huomattavasti aikaa ja kärsivällisyyttä.

Kirjoitin novelleja aika pitkälti rinnakkain. Kun toisessa tuli seinä vastaan, vaihdoin toiseen. Se on toisaalta novellikokoelman hyvä puoli: jos yksi maailma ei sillä hetkellä etene, voi siirtyä toiseen. Romaanikirjoittajalla ei ole sitä mahdollisuutta. Vaikka novellista toiseen hyppiminen voi kuulostaa hankalalta ja sekavalta, totean kuitenkin, että se oli yllättävän helppoa, eivätkä novelliini maailmat sekoittuneet keskenään.

Novellin suunnitteluprosessi ei aina kysy aikaa eikä paikkaa. Yhtäkkiä, olit sitten missä tahansa, saatat saada päähäsi, mitä novellissasi pitäisi seuraavaksi tapahtua. Tämän vuoksi on hyvä pitää käsillä aina jotain, mihin saat ajatuksesi ylös. Monia ja taas monia asioita olen kirjoittanut ylös paitsi lukuisiin muistikirjoihini, myös keskeillä yötä puhelimen muistiin.

Novellien suunnittelu ja kirjoittaminen punoutuivat yhteen ja välillä on vaikea sanoa, missä raja menee. Paljon suunnittelusta tapahtuu vain pään sisällä, mutta jossain vai-

heessa täytyy kuitenkin myös listata asioita ylös. Usein käy myös niin, että kirjoittaessasi tarina alkaa syntyä päässäsi ilman erityistä suunnitteluprosessia. Joskus taas tarkasti ennalta suunniteltu juonenkäänte saattaa tuntua kömpelöltä. Tällöin alkuperäistä suunnitelmaa tulee muuttaa ja kirjoittaessa sävelletäänkin yhtäkkiä aivan uusi suunnitelma.

Kun kirjoittamisprosessi ottaa tuulta alleen ja pääset hyvin kiinni tarinaan, kirjoittamisen lopettaminen on vaikeaa, eikä sitä yleensä silloin kannatakaan lopettaa. Valitettavasti töihin lähteminen ja nukkumaanmeno voivat kuitenkin joskus keskeyttää kirjoittamisen. Vähintään yhtä monta kertaa valvoin myöhään yöhön, koska halusin saada asiat paperille mahdollisimman nopeasti ja juuri sellaisina kuin ne mielessäni sillä hetkellä pyörivät.

Suunnitelmissa oli alun perin kuusi novellia, joista kuitenkin vain viisi lopulta toteutui opinnäytetyön puitteissa. Vaikka kuudes novelli olikin jo työn alla, se jäi kuitenkin ajan puutteen takia vielä toistaiseksi pöytälaatikkoon. Aina ei voi suunnitella sitä, miten jokin tarina etenee tai ei etene mielessäsi. Kuudes novelli jäi jumiin, eikä minulla ollut aikaa enää perehtyä siihen tarpeeksi.

Novellikokoelman rakenne oli viimeisiä asioita, joita suunnittelin. Oli vaikeaa päättää, missä järjestyksessä haluaisin novellini luettavaksi. Heti oli kuitenkin selvää, että halusin *Kotimatkan* olevan viimeinen. Muiden järjestys olikin sitten lähes arpapeliä. Päätin aloittaa novellilla *Romanialainen morsian*, koska pidän sen aloituksesta ja mielestäni novelli on kokonaisuutena onnistunut ja vakuuttava. Muiden novellien järjestelyssä pyrin rytmittämään positiivisuutta ja negatiivisuutta, sekä erilaisia henkilöitä. Toivon, että saan kuudennen novellini kirjoitettua jossain vaiheessa, koska kokoelman rakenne mielestäni kaipaa sitä. Päädyin lopulta jo olemassa olevien novellien kohdalla seuraavaan järjestykseen:

1. Romanialainen morsian
2. Ystävä rakas
3. Siniset kengät
4. Kielletty hedelmä
5. Kotimatka.

Käsittelen kuitenkin novelleja tässä raportissa siinä järjestyksessä kuin olen ne kirjoittanut.

Kaikista viimeiseksi jäi novellikokoelman nimen päättäminen. Yksittäisten novellien nimet tulivat helposti kirjoitusprosessin lomassa, mutta kokoelman nimen keksiminen oli vaikeampaa, koska sen täytyisi jollain tapaa yhdistää kaikkia novelleja. Mietin nimeä viikkojen ajan ja meinasin luovuttaa monta kertaa. Lopulta poikaystäväni kehotti miettimään mitä yksinkertaisia asioita novelleilla on yhteistä. Hän ehdotti vaikeatajuisten ja filosofisten asioiden sijaan asioita kuten: Käyttävätkö kaikki hahmot samaa metrolinjaa? Tästä päädyin ajattelemaan, että jokainen hahmoistani todella käyttää metroa, vaikkakaan ei välttämättä samaa linjaa. Hetken palloteltuani päädyin nimeämään kokoelman nimellä *Kolmetoista linjaa*. Nimi viittaa Madridin metrolinjojen kokonaismäärään. Ja koska kaikkia novelleja yhdistää yleisesti ottaen Madrid, mikä muu sopisi nimeksi paremmin kuin viittaus metroon, joka kokoaa kaupungin säikeet yhteen. Sitä paitsi metro on maailman paras keksintö.

4.2 Ongelmat

Joskus tarinat jäävät jumiin, koska ydinajatus hukkaantuu. Saatat menettää otteen hahmoon ja siihen, mitä tämä haluaa. Toisaalta taas jokin hahmo voikin toimia eri tavoin kuin ajattelit. Vaikka kuinka yrität pakottaa hahmon tekemään jotain, huomaa, että se ei vain onnistu. Etäisyyden ottaminen tekstiin voi olla avuksi, mutta myös tarinan erittely saattaa auttaa löytämään ongelmakohdan. Kirjoittaessani novelleja *Kotimatka*, kadotin ajatuksen siitä, mitä hahmoni haluaa. Jätin novellin sikseen toviksi ja pohdin aina sopivan hetken tullen, mitä päähenkilö haluaa. Lopulta sain tekstin taas rullaamaan.

Olen selkeästi iltaorientoitunut ihminen ja parhaat ajatukseni ja tuotteliaimmat hetkeni löytyvät illasta. On ongelmallista kirjoittaa tehokkaasti, jos juoneen pääsee kiinni vasta illalla. Juuri siinä on ongelma, jota haluaisin muuttaa työskentelyssäni; haluaisin pystyä työskentelemään kirjoittamisen parissa enemmän rutiininomaisesti ja käskystä. Työskentelyni on mennyt jonkin verran siihen suuntaan projektin aikana, mutta ei vielä läheskään tarpeeksi.

Olen kokenut dialogin kirjoittamisen aina haasteelliseksi ja niin oli myös novellien kohdalla. Minusta tuntui jatkuvasti, että kaikki kirjoittamani repliikit vaikuttivat tökeröiltä ja teennäisiltä. Tästä johtunee se, että ensimmäisessä novellissa (*Siniset kengät*) repliikkejä on vähemmän kuin sitä seuranneissa. Repliikkien kirjoittaminen on kuitenkin helpottunut huomattavasti projektin myötä. Se on ehkä jopa huomattavin oppimani asia. Repliikkien kirjoittaminen ei tunnu enää niin vaivalloiselta ja teennäiseltä, vaan se tuo mukavaa vaihtelua tekstiin ja antaa siihen ihan toisenlaista syvyyttä.

Luen melko paljon kirjoja, ja huomasin välillä, että juuri sillä hetkellä lukemani kirja sekoitti omia tekstejäni. Saatoin alkaa huomaamattani matkia kirjan tyyliä tai ottaa vaikutteita hahmoista. Näin kävi varsinkin silloin kun kirjassa ja kirjoittamassani tekstissä oli jotain yhteistä. Totesin, että vaikka lukeminen tukeekin yleensä kirjoittamista ja pidän lukemista äärimmäisen tärkeänä osana kirjoittamistaidon kehittämässä, on hyvä miettiä, mitä lukee samalla kun työskentelee. Samankaltainen kirja ei välttämättä auta asiaa. On myös tärkeää analysoida omaa kirjoittamistaan, jotta huomaa mahdolliset muutokset tyyliässä. Vaikka onkin hyvä ottaa vaikutteita taitavilta kirjoittajilta, oman tyylin säilyttäminen on minusta kuitenkin tärkeämpää.

4.3 Siniset kengät

Ensimmäinen kirjoittamani novelli on tarina Pilar-nimisestä naisesta, joka vuosien jälkeen uskaltautuu jättämään onnetoman avioliiton. Pilar on keski-ikäinen sihteeri ja kahden jo aikuisen lapsen äiti. Hän on naimisissa Antonion kanssa, joka oli nuorena hurmaava, mutta joka on avioliiton aikana hiljalleen hiipunut sisäänpäin kääntyneeksi, henkisesti dominoivaksi alkoholistiksi. Pilar rakastaa lapsiaan yli kaiken ja on heidän vuokseen pysynyt avioliitossa, joka kuitenkin alkaa ratketa liitoksistaan ja myös hänen lapsensa ymmärtävät sen. Kun Antonio ei saavu tyttärensä luo tämän synnytettyä esikoisensa, Pilar saa tarpeekseen.

Sain idean tarinaan nähdessäni bussissa naisen, joka näytti muuten äärimmäisen tavalliselta ja suorastaan tylsältä, mutta jalassaan hänellä oli siniset kiiltävät korkoken-

gät. Saatuani idean hahmosta, otin selvää minkälaisina aikoina Pilarin kaltainen hahmo on elänyt ja miten se voisi näkyä hänessä.

Luin Francon ajan Espanjasta ja naisen asemasta sen ajan yhteiskunnassa. Sen tuloksena syntyi Pilar. Hän edustaa naista, joka on kulkenut sille ajalle hyvin tyypillistä tietä. Pilarin nuoruudessa, Francon Espanjassa naisella ei ollut vielä paljon vaihtoehtoja ammatin tai elämäntyylin suhteen. Pilarin on siis täytynyt mukautua ympäröivään yhteiskuntaan ja avioliiton myötä miehensä toiveisiin. Halusin kuitenkin, että Pilarilla on jokin oma salainen juttu, jonka hän lopulta kaivaa kaiken sen alta mitä hänen pitäisi olla. Pilar on todellisuudessa lahjakas piirtäjä, mutta hänellä ei ole ollut mahdollisuutta toteuttaa itseään. Tarinan ydin onkin se, miten Pilar löytää itsensä ja vahvuutensa uudelleen.

Kirjoittamisprosessi tämän tarinan kohdalla oli helppo, suorastaan vähän liiankin helppo ja se epäilytti minua alusta asti. Kirjoitin tarinan pääpiirteittäin yhteen menoon alusta loppuun saakka. Tietysti sitä on muokattu jälkikäteen ja siihen on lisätty Pilarin taustasta kertovia kohtia myöhemmin. Novelli on kuitenkin koko kokoelman lyhin, enkä yrityksistäni huolimatta osannut tai halunnut sitä pidentää.

Pyysin palautetta tekstiini paitsi ohjaavalta opettajalta, myös lähipiiristäni. Sain hyödyllisiä kommentteja ja pohdin erilaisia vaihtoehtoja. Jätin tekstin pitkäksi aikaa hautumaan ja palasin siihen, mutta en lopulta lähtenyt muuttamaan sitä kovin paljon. Aluksi tarinalla oli suljettu loppu, jonka kuitenkin kirjoitin uudestaan. Nyt loppu on avoin, mutta positiivinen. Se jättää lukijalle mielikuvituksen varaa ja myös epäilyksen siitä, veikö Pilar todella aikeensa loppuun. Lopussa on kuitenkin symbolisia vihteitä, jotka antavat ymmärtää, että tarina päättyi hyvin.

Näin jälkikäteen huomaan, miten teksti eroaa muista kokoelman novelleista. Se on pohdiskeleva, hidas ja se suorastaan heijaa Pilarin ajatuksia ja muistoja. Muihin novelleihin verrattuna siinä tapahtuu melko vähän, mutta mielestäni kirjoitustyyli henkii omalla tavallaan päähenkilön ajatuksia ja tunteita. Tapahtumien vähyys myös kertoo siitä, että Pilarin elämässä ei oikeastikaan tapahdu juuri mitään ja saa tietyllä tavalla kliimaksin vaikuttavammaksi.

4.4 Kielletty hedelmä

Tämä tarina kehittyi mielessäni pitkän aikaa ja olikin yksi pitkäkestoisimmista kirjoitusprosesseista kokoelman parissa. Aloitin sen jo varhain keväällä 2012 ja sain sen valmiiksi vasta 2013 alussa. Jätin tarinan pitkäksi aikaa hermostuttuani siihen, mutta palatessani aiheeseen myöhemmin sain sen toimimaan ja lopulta tarinasta tuli mielestäni onnistunut.

Tarina kertoo Dieter-nimisestä saksalaisesta miehestä, joka muutti Madridiin jo vuosia sitten nuorena valokuvaajana. Nyt Dieter on valokuvauksen opettaja Madridilaisessa yliopistossa ja väljähtäneessä avioliitossa kituva kahden lapsen isä. Tarina käy läpi Dieterin keski-ikäisen kriisiä ja elämän rajojen koettelemista tämän tapaillessa salaa nuorta opiskelijaa Abilenea. Novellissa kulkee rinnakkain kaksi tarinaa, joista toinen sijoittuu menneisyyteen, aikaan jolloin Dieter ensimmäistä kertaa kävi Madridissa. Rinnakkaisessa tarinassa Dieter tulee Madridiin ystävänsä Joaquinin luo tekemään yhteistä valokuvausprojektia. Projekti kuitenkin unohtuu Dieterin joutuessa keskelle kolmiadraamaa rakastuessaan palavasti Lorenaan, kauniiseen señoritaan, joka sattuu olemaan myös Joaquinin kihlattu.

Novellin monimutkainen rakenne, kahden tarinan rinnakkainen eteneminen ja niiden yhdistäminen lopulta kokonaisuutta avaavalla tavalla, oli haasteellista, mutta myös todella opettavaista. Halusin säilyttää jännitteen tarinassa ihan loppuun asti ja vasta ihan viimeisillä hetkillä paljastuu, että toisen tarinan Lorena onkin sama ihminen kuin nykyhetken vaimo. Tarinan loppu on toiveikas, mutta miehen petollisuus jää roikkumaan ilmaan, eikä lukija voi tietää mihin lopulta päädytään.

Tarinan kehittymiseen ja kirjoittamiseen vaikutti tietysti se, että opiskelin itse valokuvaamista Espanjassa ollessani. Oli helppo valita tarinan taustaksi ala, josta voin kertoa ilman valtavaa taustatutkimusta. Olisi ollut ehkä outoa, jos yksikään tarinoistani ei olisi sijoittunut kouluympäristöön, ottaen huomioon, että opiskelijahan minäkin olen. Sitä paitsi jouduin kuuntelemaan eräällä kurssillani aika paljon luokkakaverini juttuja siitä, miten komea opettaja oli. Sillä oli epäilemättä vaikutusta idean kehittymiseen.

Sain myös materiaalia ja ideoita tarinan miljööhön käydessäni malliksi haluavan ystäväni kanssa erään valokuvaajan studiolla ja vieraillessani taidetta myyvän ystäväni siivellä taidemessuilla. Ottaen huomioon miten paljon valokuvaus ja taide olivat läsnä jokapäiväisessä elämässäni Madridissa, on aika ilmiselvää, että se oli niin vahvasti läsnä tässä tarinassa.

Kun miettii tarinoitaan jälkikäteen, löytää paljon tällaisia yhtymäkohtia omaan elämään ja näin joidenkin juttujen alkuperä on helppo löytää. Vaikeampaa on ymmärtää, mistä hahmot ja niiden käytös ovat peräisin. Oman pään sisällä vain alkaa elää ihminen, joka on tietysti osa omaa itseäni, vaikka hahmolla onkin selkeä oma persoonallisuus ja tapa toimia. Hämmentävää onkin yrittää ymmärtää tätä ajatusprosessia.

Olen novellin lopputulokseen varsin tyytyväinen, vaikka olin välillä jo valmis heittämään hanskat naulaan. Tekstiä oli paperilla sopivat kolmetoista sivua, mutta se tuntui sekavalta ja hämmentävältä, koska kaksi tarinaa kulki rinnakkain pieninä palasina. Lopulta tulostin koko tarinan ja irrotin kaksi tarinaa toisistaan. Sitten aloin yhdistää pienistä palasista isompia ja rytmittelin tarinoita keskenään. Lopulta tarinan rakenne alkoi selkeytyä.

Pyysin ystävääni lukemaan tarinan sen valmistuttua ja siitä muodostui mielenkiintoinen keskustelu, joka kyseenalaisti hahmoja ja niiden toimintoja. Jouduin miettimään uudestaan miten asioita tapahtuu ja miksi. Oli mukava huomata, että vastaukset kysymyksiin löytyivät päästäni, vaikka en niitä aina ihan heti tiedostanutkaan. Kirjoittajan täytyy kuitenkin tietää miksi hänen luomansa hahmo päättää toimia tietyllä tavalla tai miksi hän vihaa tai pitää jostain.

4.5 Romanianlainen morsian

Espanjassa on valtava prostituutio-ongelma. Prostituutio on laitonta, mutta poliisi jättää ilmiön lähes huomiotta rehottavan korruption vuoksi. Jos tarkkoja ollaan niin esimerkiksi Calle de Monteralla, kadulla jonka varrella sijaitsee poliisiasema, parvei-

lee suorastaan luvattoman paljon prostituoituja. Ja suuri osa prostituoiduista on romanialaisia.

Romanialaisia tulee maahan töiden perässä paljon, jopa niin paljon, että heidän työnhakuaan on rajoitettu lailla: Jos töitä ei heru tietyn ajan sisällä, ei hakija lain mukaan saa enää työskennellä Espanjassa. Tunsin Madridissa romanialaisen pariskunnan, jotka molemmat työskentelivät, toinen laillisesti, toinen laittomasti. Juttelin tytön kanssa ja sain paljon taustatietoa tätä tarinaa varten. Tämä onkin novelleistani paras siinä mielessä, että se on eniten taustoitettu yhteiskunnallisilla asioilla. Novellissa viitataan lisäksi tämän hetken taloustilanteeseen ja myös ihan oikeasti tapahtuneeseen yleislakkoon.

Tarinassa Ileana-niminen romanialainen tyttö suunnittelee yhdessä sulhasensa kanssa lähtöä töihin Espanjaan. Sulhanen ei kuitenkaan pääse lähtemään Ileanan mukaan, vaan lupaa tulla myöhemmin perästä. Niinpä Ileana lähtee yksin. Espanjassa Ileana muuttaa asumaan toisten romanialaisten tyttöjen kanssa, joista suurin osa on prostituoituja, vaikka sitä ei sanotakaan ääneen. Ileana löytää töitä hotellista, jota pyörittää romanialainen nuori pari Daniela ja Mihail. Aluksi kaikki menee hyvin, kunnes ilmenee, ettei Ileanan sulhanen tulekaan. Surusta murtunut Ileana sotkee asiansa ja saa potkut. Lopulta työtön Ileana ajautuu prostituoiduksi.

Yllä mainitut pohjatiedot tietäen on helppo ymmärtää, mistä ajatus tarinaan lähti. Mutta siihen on myös toinen syy: idea koko tarinaan lähti siitä, miten romanialainen ystäväni katsoi romanialaisia prostituoituja. Siitä juontaa koko tarinan loppu ja se, miten Daniela katsoo entistä ystäväänsä Ileanaa. Halusin kertoa tarinan, joka johtaa tähän pisteeseen.

Siinä missä joskus kyllästyt tosielämän ihmisiin, voit myös kyllästyä tarinoidesi ihmisiin. Jossain vaiheessa Ileana ärsytti minua niin paljon, että en voinut katsoakaan tekstiäni. Eikä ihme, Ileana on välillä raivostuttava, lapsellinen ja heikko. Minun tekee mieli vain ravistella häntä ja käskeä ryhdistäytymään, mutta samalla tiedän, että hahmo ei vaan voi tehdä niin. Kun pääsin yli siitä, miten raivostuttavaa on, että hahmo toimii väkisinkin typerästi, pystyin taas jatkamaan tarinaa.

Tuskailin välillä kirjoitusprosessissa, koska kirjoittaessani vahvasti todellisiin asioihin pohjaavaa tekstiä, minulla oli ongelmia hahmottaa, mikä on todellista ja mikä keksittyä. Ihmiset ympärilläsi vaikuttavat koko ajan ajatuksiisi ja sitä kautta kirjoittamaasi ja jossain vaiheessa hahmot saattavat ottaa liikaa vaikutteita suoraan todellisesta elämästä. Kirjoittajan pitää kuitenkin pystyä luomaan hahmoja, jotka eivät kopio ketään todellisen elämän henkilöä, vaan toimivat itsenäisinä ja omalla tavallaan. Etäisyyden ottaminen sekä ihmisiin että tekstiin auttoi tällaisten ongelmien tullessa vastaan.

Ongelmista huolimatta olin tyytyväinen tulokseen ja novellin vahvaan todellisuuspohjaan. Novellin tarina on vahvasti todellisiin tapahtumiin ja asioihin perustuva ajankuva, jonka päähenkilö on kaikessa raivostuttavuudessaankin aito.

4.6 Ystävä rakas

Varsinaisesti sain idean tarinaan metrossa kahdesta nuoresta miehestä, jotka toivat mieleeni Manuelin ja Javierin. Toinen syy tarinalle oli aika ilmiselvä: asuin Madridissa ollessani Chuecan alueella, joka tunnetaan homoalueena. Tarinassa Manuel myös muuttaa juuri siihen taloon, jossa asuin. Ne jotka tietävät paikan voivat tunnistaa sen tarinan perusteella. Näiden itsestään selvien syiden lisäksi ehkä tärkein syy oli kuitenkin se, että Manuel kummitteli päässäni tosi vahvasti, kunnes lopulta kirjoitin hänestä.

Manuel on nuori mies, joka asuu lähiössä vanhempiansa luona, parin talon päässä parhaasta ystävästään Javierista. Manuel on ollut ihastunut Javieriin jo pitkän aikaa, mutta kamppailee tunteidensa ja homoseksuaalisuutensa kanssa. Lopulta Manuel saa tarpeekseen ja lähtee omalle tielleen. Manuel löytää Madridin keskustaan muuttaessaan uuden maailman, jossa homoseksuaalisuus on hyväksyttävää ja sitä kautta myös itsensä hyväksyminen on mahdollista.

Manuelin tarina oli alusta asti minulle tosi mieluinen, koska pidin Manuelista hahmona. Tarina aiheutti kuitenkin myös isoja ongelmia. Kirjoitin tarinaa pitkästi eri suuntaan, ennen kuin huomasin, että se ei yksinkertaisesti toimi. Lopulta heitin surut-

ta roskikseen sivukaupalla tekstiä ja palasin lähtöpisteeseen. Luetutin myös kesken-eräistä tarinaa ystävälläni, joka antoi palautteena kysymyksiä, joihin pohdin vastauksia. Sitä kautta löysin lopulta tarinaan uuden suunnan, joka tuntui oikealta.

Yksipuolinen rakkaus on lähtökohtaisesti surullinen tarina. Vaikka Manuelin tunteet Javieria kohtaan ovat yksipuolisia ja täysin vailla mahdollisuutta molemminpuolisuuteen, tarina on kuitenkin hengeltään positiivinen. Se on kasvutarina, jossa ympäristön pakotteisiin mukautunut ihminen saa lopulta rohkeutta lähteä etsimään omaa elämänsä. Uudet ihmiset ja täysin uusi elämäntyylit muuttavat Manuelin elämän ja tuovat hänestä esiin uusia puolia.

Tarinan lopussa Manuel tapaa Javierin metroasemalla ja poikien välinen riita ja epäselvyys saavat helpottavan lopun. Vaikka novellin loppu onkin suljettu mitä Manueliin ja Javieriin tulee, Manuelin uusi elämä jää kuitenkin toiveikkaalla tavalla avoimeksi.

4.7 Kotimatka

Tämä on novelleista ainoa, jonka aiheen keksin vasta Suomeen palattuani. Aihe ei siis ollut alkuperäisellä aiheistalla. Novellista huomaa, että sen aihe on keksitty vasta Suomessa, koska, yllätys yllätys, se sijoittuu pääasiallisesti Suomeen, toisin kuin muut.

Novelleissani esiintyy espanjalaisia kuten Pilar (*Siniset Kengät*) ja Manuel (*Ystävä Rakas*), mutta myös ulkomaalaisia. Ja itse asiassa suurempi osa päähenkilöistä on ulkomaalaisia: romaniaalainen Ileana (*Romanialainen morsian*), saksalainen Dieter (*Kielletty hedelmä*), kesken jääneen novellin kyproslainen Zafer (*Naapuriviha*) ja *Kotimatkan* päähenkilö Malla, joka on siis Suomesta. Koska ulkomaalaisia hahmoja on tarinoissani niin paljon, mutta näyttämönä toimii Madrid, halusin tuoda yhdessä novellissa esiin ulkomaisen hahmon taustaa. Suomalaisena on tietysti helppo kertoa suomalaisesta hahmosta.

Malla on suomalainen nainen, joka on muuttanut Madridiin opiskelujensa jälkeen noin viisi vuotta sitten. Elämäänsä tyytyväinen Malla ei ole juuri käynyt kotonaan Suomessa muutettuaan ulkomaille. Kun Mallan sisko Venla saa lapsen ja kutsu ristiäisiin saapuu, Malla joutuu keräämään kimpsut ja kampsut ja lähtemään kotimatkal- le. Kotikylään palaaminen on täynnä yllätyksiä, kun Malla tajuaa vanhempiensa harmaantuneen ja siskonsa rakentaneen perhe-elämän. Myös vanhojen kavereiden tapaaminen osoittautuu mielenkiintoiseksi, kun Mallan ystävä Eevi on alkanut seu- rustella Mallan ex-poikaystävän Larin kanssa. Tämä tuo esiin vanhoja haamuja, joi- den kanssa Mallan pitää selvittää asiansa. Myös vanha luokkatoveri Ville palaa Mal- lan elämään yllättävän positiivisella tavalla.

Mallasta kirjoittaminen oli omalla tavallaan helpompaa, koska kyseessä on suoma- lainen maalta kotoisin oleva nainen. Se on lähempänä minua kuin yksikään muista hahmoistani. Toisaalta on myös vaikea erottaa itseään muistuttava hahmo itsestään. Tällöin täytyy todella miettiä, mitä kyseinen hahmo haluaa ja miten se eroaa siitä mi- tä itse tekisit. Jossain kohtaa kirjoittamisprosessia huomasin harhautuneeni ajattele- maan liikaa kuin minä ja liian vähän kuin Malla. Huomattuani ongelman otin etäi- syyttä tarinaan ja palasin takaisin, kun olin miettinyt tarkoin mitä päähenkilöni todel- la haluaa.

Malla ei aluksi halua palata kotiinsa, mutta ei oikein tiedä miksi. Lopulta syy on mo- nisäikeinen ja tulosta siitä, että menneisyys on jätetty taakse, eikä sitä ole käsitelty. Malla on jatkanut pakenemistaan tarpeeksi kauan ja lopulta palaaminen juurille on vaikeutunut entisestään.

Mallan ja tämän entisen poikaystävän välinen historia on tarinan ydin. Suhde on ollut väkivaltainen niin henkisesti kuin fyysisestikin, eikä Malla ole koskaan käsitelty kunnolla sen jättämiä jälkiä. Sisimmässään Malla tietää, että Lari ei ole hänelle hy- västä, mutta suhteen aikana kuullut haukut ja tunnetut epäkelvouden tunteet ovat yhä vahvasti läsnä ja saavat Mallan haluamaan Larin hyväksyntää. Narsististen ih- misten uhrit kokevat usein vaikeaksi irtautumisen vahingollisesta suhteesta ja Malla on sisimmässään vieläkin kiinni suhteessa.

Sivutarinoina kulkevat myös Mallan suhteet perheeseen ja ystäviin. Tärkeiksi hahmoiksi muodostuva Ville, Stina, Eevi, Venla ja Mallan vanhemmat. Mallan tunteukset kotoa ja Suomesta ovat negatiiviset, jopa niin negatiiviset, että positiiviset asiat tulevat yllätyksenä. Malla kokee kuitenkin positiivisena siskon ja siskontytön näkemisen ja vanhan ystävän Villen tapaamisen pitkästä ajasta. Mallalla on etäiset välit vanhempiinsa, mutta loppua kohden välit isään alkavat hiipiä parempaan päin. Lopulta Malla löytää vanhasta elämästään asioita, jotka kannattaa ottaa mukaan uuteen elämäänsä.

4.8 Naapuriviha

Viimeiseksi jäänyt novelli, joka ei lopulta valmistunut opinnäytetyön puitteissa, oli kuitenkin työn alla pitkään. Tarina osoittautui hankalaksi, koska aihe on minulle outo ja vaatii paljon taustatyötä. Lisäksi minun oli vaikea päästä päähenkilön pään sisälle ja todella käsittää, minkälainen maailma on hänen näkökulmastaan.

Tarinan päähenkilönä on Zafer Papadopoulou, nuori kyproslainen, joka tapaa Espanjassa ollessaan ensimmäistä kertaa turkkilaisen ihmisen. Kyproksen kriisi on jättänyt jälkensä myös nuoreen Zaferiin, vaikka hän ei ole itse kokenut levottomuuksia. Ympärillä olevat ihmiset, kuten vanhemmat ja sukulaiset, ovat kuitenkin aina puhuneet siitä, miten turkkilaiset ovat tuhonneet Kyproksen kreikankielisen väestön koteja ja hyökänneet heidän kyliinsä. Turkkilaiset ovat saaneet paholaisen leiman Zaferin mielessä, vaikka nuori mies ei ole koskaan edes tavannut turkkilaista. Zaferin tavatessa Ozanin, nuoren turkkilaisen, hän kuitenkin ymmärtää, että turkkilaiset ovat ihmisiä siinä missä muutkin. Yksipuolinen näkemys Kyproksen kriisistä särkyy ja Zaferin maailmankuva muuttuu.

Idean tarinaan sain nuorelta kyproslaiselta mieheltä, joka kertoi minulle tavanneensa Espanjassa ensimmäistä kertaa turkkilaisen ja huomannut hänen olevan ihan tavallinen ihminen. Mielestäni ajatus oli niin kiehtova, että halusin ehdottomasti kirjoittaa siitä. On kuitenkin todella vaikeaa asettua ihmisen asemaan, jos itsellä ei ole ollenkaan samankaltaisia kokemuksia. Vaikka aihe oli mielestäni äärimmäisen kiinnostava ja yksi parhaista, se myös osoittautui niin vaikeaksi, että jätin sen viimeiseksi. Se

oli lopulta ongelma, jonka vuoksi novelli jäi kesken. Olisin tarvinnut enemmän aikaa taustatutkimuksen tekemiseen ja aiheen työstämiseen, jotta olisin voinut käsitellä aihetta uskottavasti ja itseäni tyydyttävällä tavalla.

Vaikka novelli ei valmistunutkaan opinnäytetyön puitteissa, se ei tarkoita, ettenkö aikoisi kirjoittaa sitä valmiiksi. Todennäköisesti se tulee vaatimaan paljon työtä ja aikaa, mutta tavoitteenani on saada novelli kuitenkin lopulta kirjoitettua. Aihe on sellainen, että tunnen pakottavaa tarvetta kirjoittaa siitä kohtaamistani ongelmista huolimatta.

5 PROJEKTIN ARVIOINTI

Toivoin, että olisin saanut kaikki novellit valmiiksi huhtikuun alkuun mennessä, mutta samanaikaisen harjoittelun viedessä paljon aikaa, se olikin helpommin sanottu kuin tehty. Lopulta novelleja valmistui viisi, koska ajauduin ongelmiin kuudennen novellin kanssa. Ohjaajani ilmaistua, että jo neljä novellia kattaa opinnäytetyön vaatiman työmäärän, päätin jättää kuudennen pois kokonaisuudesta toistaiseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että en jatkaisi työskentelyä.

Siitä huolimatta, että yksi novelleista jäi kesken, olen tyytyväinen opinnäytetyöni kokonaisuuteen. Voimme kuitenkin selkeästi todeta, että projektin ajanhallinta epäonnistui surkeasti. Tämä tuli minulle yllätyksenä, koska olen yleensä hyvä ajanhallinnassa. Näin jälkikäteen ajateltuna minun olisi ehdottomasti pitänyt lohkaista aikatauluistani parin kuukauden palanen, jolloin olisin tehnyt vain ja ainoastaan opinnäytetyötäni. Vaikka voisi kuvitella, että ”kyllä sitä siinä ohessa ehtii tekemään” niin ei, ei sitä kyllä ehdi, ainakaan niin paljon kuin haluaisi.

Olen kokenut projektissa äärimmäisen tärkeäksi omien heikkojen kohtien tunnistamisen ja sen, kuinka olen voinut sen jälkeen työskennellä näiden ongelmien parissa. Aiemmin raportissa mainittu dialogin kirjoittamisen vaikeus on yksi näistä ongelmista, jonka olen tunnistanut ja sen jälkeen yrittänyt tehdä töitä asian parantamiseksi.

Muita ongelmia ovat olleet tämä paljon puhuttu ajanhallinta ja haluni oppia rutiininomaiseen kirjoittamiseen. Ajanhallinnan ongelmien tunnistamisessa ja korjaamisessa epäonnistuin, mutta rutiinin omaiseen kirjoittamiseen pyrkiminen koki kuitenkin korjaavia askeleita. Paljon on vielä tekemistä ja toivon, että tulevaisuudessa voin tehdä yleisesti kirjoittamisen ja rutiininomaisen kirjoittamisen kehittämisen eteen mahdollisimman paljon töitä.

Ystäväni (ja projektin kannalta tärkeä palautteen antaja) kysyi minulta, miltä luulen novellieni lukemisen tuntuvan vaikkapa kymmenen vuoden päästä. Uskon, että olen silloinkin tyytyväinen teksteihini. En siinä mielessä, että pitäisin itseäni valmiina kirjoittajana, vaan siinä mielessä, että koen tekstit tärkeinä osina omaa oppimistani. Toisaalta pidän myös tarinoideni aiheita itselleni niin tärkeinä, että uskon niiden koskettavat minua vahvasti myös vuosien päästä.

Yleisesti ottaen koen, että olen oppinut projektin aikana valtavan paljon ja saanut huomattavasti varmuutta kirjoittamiseen. Fiktiivisten tekstien luetuttaminen toisilla oli aluksi vaikeaa, mutta positiivinen palaute on rohkaissut minua. Tärkein saalis, mitä tästä projektista jäi käteeni, on usko omaan kirjoittamiseen ja toisaalta myös valtava halu jatkaa luovan kirjoittamisen parissa.

LÄHTEET

- Aaltonen, J. 2007. Käsikirjoittajan työkalut. Tammer-Paino Oy. Tampere.
- Doubtfire, D. 1978. Aiotko kirjoittaa novellin? Kirjayhtymä. Helsinki.
- Enwald, L. 1980. Luova kirjoittaja. Gummerus. Jyväskylä.
- Haapala V., Hellström I., Kantola J., Kaseva T., Korhonen R., Maijala M., Saarikivi J., Salo M. & Torkki J. 2010. Särnä - suomen kieli ja kirjallisuus. 4. painos. Otava. Keuruu.
- Haapamäki-Niemi, H., Julin, A., Kauppinen, A., Koskela, L., Mikkola, A., Nuolijärvi, P., Valkonen, K. 2010. Äidinkieli ja kirjallisuus Käsikirja. WSOYpro Oy. Helsinki.
- Hosiaislouma, Y. 2003. Kirjallisuuden sanakirja. WSOY. Helsinki.
- Jonsson, C. 1995. Luova kirjoittaminen. Pagina Oy. Vantaa.
- Kalliomäki, A. 2011. Miten elokuvadramaturgiaa sovelletaan tarinallistamisessa? Viitattu 7.4.2013. Saatavissa: www.tarinakone.fi
- Kantokorpi M., Lyytikäinen P. & Viikari A. 2005. Runousopin perusteet. Yliopistopaino. Helsinki.
- Kinnunen, A. 1989. Kertomuksen opissa. WSOY. Juva.
- Rentola, M. 2002. Kirjoita hyvin. 2. painos. Tammi. Hämeenlinna.
- Rimmon-Kenan, S. 1991. Kertomuksen poetiikka. Tammer-Paino Oy. Tampere.
- Sundstedt, K. 2005. Kirjoita elokuvaksi. Saarijärven Offset Oy. Saarijärvi.
- Waltari, M. 2005. Aiotko kirjailijaksi? 4. painos. WS Bookwell Oy. Juva.
- YLE, 2012. "Novelli on vaikein kirjallisuudenlaji" Viitattu 7.4.2013. Saatavissa: http://yle.fi/uutiset/novelli_on_vaikein_kirjallisuudenlaji/5065705

Kuvalähteet

Kuva 1. http://2.bp.blogspot.com/y7mLF1_4Bus/TunIgYlxp0I/AAAAAAAAAEE/8Xo8MxsxMrw/s1600/peripeteia.gif

Kuva 2. Enwald, L. 1980. Luova kirjoittaja. Gummerus. Jyväskylä.